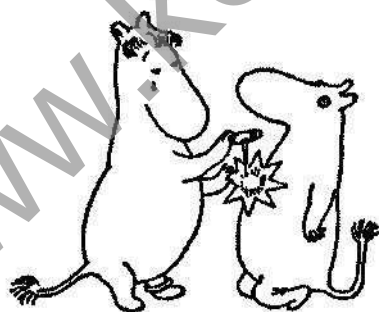

ستاره‌ی دنباله دار در سرزمین مومین

توو یانسن

سمیرا ستودگان

انتشارات سما

Comet in Moominland
Written by: Tove Jansson

سرشناسه

: بانسون، توه، ۱۹۱۴-۲۰۰۱م.

Jansson, Tove

عنوان و نام پدیدآور

: ستاره‌ی دنباله‌دار در سرزمین مومین / توه بانسون: [سمیرا ستودگان]

: رشت: سمام، ۱۳۸۹.

مشخصات نشر

: ۱۹۰ص: مصور.

مشخصات ظاهری

: ۵-۱۴-۵۳۱۷-۶۰۰-۹۷۸

شابک

: فیبا

وضعیت فهرست نویسی

: عنوان اصلی: Comet in Moominland

یادداشت

: چاپ قبلی: نشر مرکز، کتاب مریم، ۱۳۸۸.

یادداشت

: داستان‌های سوئدی -- قرن ۲۰م.

موضوع

: ستودگان قاسمی، سمیرا، مترجم

شماره افزوده

: ۱۳۸۹ ۲س ۹۸۷۶/۳۶/الف PT

رده بندی کنگره

: ۸۳۹/۷۳۷۴

رده بندی دیویی

: ۲۱۳۵۳۶

شماره کتابشناسی ملی

انتشارات سمام

ستاره‌ی دنباله‌دار در سرزمین مومین

توه بانسون

مترجم: سمیرا ستودگان

صفحه آرا: هنر و اندیشه

ویراستار: صدیقه رستمی

طرح جلد: یاشار عبدالله زاده (براساس طرح جلد اصلی کتاب به زبان انگلیسی)

چاپ اول: ۱۳۹۴

چاپ: توکل

تیراژ: ۱۱۰۰

قیمت: ۱۰۹۰۰ تومان

شابک: ۵-۱۴-۵۳۱۷-۶۰۰-۹۷۸

ISBN: 978-600-5317-14-5

همه حقوق چاپ و نشر کتاب برای ناشر محفوظ است.

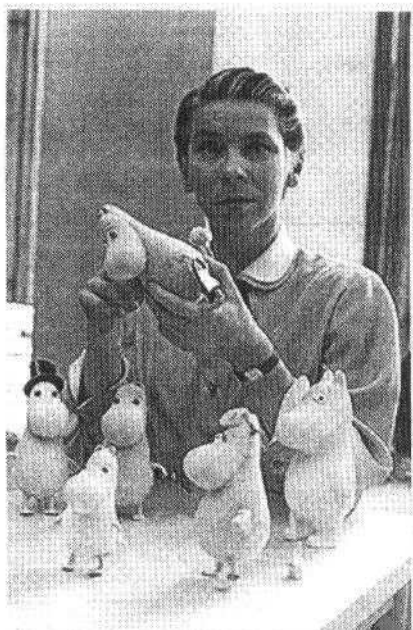
انتشارات سمام

رشت - مخ مطهری - پلاک ۸۸ - تلفن: ۰۱۳-۳۳۳۲۰۷۸۹

E - mail: SOMAM_PUBLISHING@YAHOO.COM

فهرست

صفحه	عنوان
۸	درباره ی نویسنده
۱۳	فصل اول: مومین ترول و اسنیف، کشف راه اسرارآمیز، صید مروارید و «موش آبی»
۳۵	فصل دوم: ستاره‌های دنباله‌دار
۴۷	فصل سوم: مهار کردن تماخ‌ها
۵۳	فصل چهارم: ملاقات با اسنافکین و روبرو شدن با سوسمار
۶۵	فصل پنجم: رودخانه زیرزمینی و نجات توسط همولن
۷۷	فصل ششم: ماجرای عقاب و پیداکردن تلسکوپ
۹۳	فصل هفتم: نجات دوشیزه اسنورک و ظاهرشدن ستاره‌ی دنباله‌دار در آسمان
۱۱۱	فصل هشتم: مغازه‌های روستایی و جشن توی جنگل
۱۲۹	فصل نهم: گذرگاه دریایی خشک شده و نجات مومین ترول از جنگ هشت پا
۱۴۷	فصل دهم: مجموعه‌ی تمبر همولن، هجوم ملخ‌ها و طوفان وحشتناک
۱۶۳	فصل یازدهم: مهمانی قهوه، پرواز به سمت غار و رسیدن ستاره‌ی دنباله‌دار
۱۸۵	فصل دوازدهم: پایان داستان

توو یانسن: «در آثار کودکان می بایست جاده‌ای گشود که در آن نویسنده نظاره گر باشد و کودک گام بر دارد، تهدید و یا معجزه‌ای که هرگز بر ملا نشود و چهره‌ای که هرگز تماماً رخ ننماید.»

درباره‌ی نویسنده:

نویسنده‌ی این کتاب توو ماریکا یانسن^۱ است.

رمان‌نویس فنلاندی سوئدی، که نقاش و تصویرگر و طراح جلد هم بوده است. پروفیسورای افتخاری فلسفه دارد و چندین کتاب فکاهی مصور هم از خودش به یادگار گذاشته است. توو در ۹ آگوست سال ۱۹۱۴ در شهر هلسینکی^۲ فنلاند که بعدها به بخشی از منطقه‌ی بزرگ دوک نشینان فنلاند تبدیل شد به دنیا آمد. خانواده اش یکی از اکثریت سوئدی زبان، خانواده‌ای هنرمند بودند:

پدر توو، ویکتور^۳ مجسمه ساز و مادرش ساین همروستن^۴ گرافیسست و مثل خود توو تصویرگر و طراح بود. او دو برادر به نام‌های پراآلو^۵ که

1 - Tove Marika Jansson

2 - Helsinki

3 - Victor

4 - Sign Hammarsten

5 - Per olov 1920

عکاس بود و لارس^۱ که به کار نویسندگی و کاریکاتوریستی مشغول بود داشت.

توو از سال ۱۹۳۰ تا ۱۹۳۸ در دانشکده‌های مختلف پاریس و استکهلم به تحصیل گرافیک و طراحی و هنرهای زیبا پرداخت. در دهه‌ی ۳۰ و ۴۰ کارهای هنری بسیاری را در نمایشگاه‌های گوناگون به نمایش گذاشت او حتی یک نمایشگاه تک نفره هم در سال ۱۹۴۳ بر پا کرد.

توو اولین اثرش یعنی «مومین‌ها و سیل عظیم» را در سال ۱۹۴۵ در طول جنگ جهانی دوم نوشته و طراحی کرده است. بعدها به این مسئله اشاره کرده که جنگ او را افسرده کرده بود و به همین خاطر می‌خواست چیزی پاک و بی‌آلایش بنویسد. این اثر فقط دو شخصیت داشت. مومین ماما و مومین ترول. کتابهای مومین پر است از شخصیت‌های جور واجور و عجیب‌المنظر و غیرعادی که در نسخه‌های بعدی یکی یکی وارد داستانها می‌شوند. به همین دلیل «مومین‌ها و سیل عظیم» را یک اثر «پیش درآمد» نسبت به سایر آثار می‌دانند. اما به این کتاب توجه چندانی نشد. دو اثر بعدی یعنی «ستاره‌ی دنباله دار در سرزمین مومین» و «مومین ترول فنلاندی تبار» توو را به همه شناساند. روز به روز شهرتش بیشتر شد تا این‌که پرخواننده‌ترین نویسنده‌ی فنلاند شده و در سال ۱۹۶۶ جایزه‌ی هنس کریستین اندرسن^۲ را از آن خود کرد.

همچنان که زمان سپری می‌شد سبک نوشتاری کتابهای مومین هم عوض می‌شد. اولین کتابها تا «نیمه‌ی زمستان در سرزمین مومین» قصه‌هایی ماجراجویانه مثل سیلاب، ستاره‌ی دنباله دار و اتفاقات

1 - Lars 1926

2 - Hans Christian Andersen

ماوراءالطبیعه بودند. «مومین‌ها و سیل عظیم» قصه‌ای است درباره‌ی وضعیت غم‌انگیز مومین ماما و مومین ترول در میان جنگلی تاریک و خوف‌انگیز که با یک عالم خطر مواجه می‌شوند.

در قصه‌ی «ستاره‌ی دنباله‌دار در دره‌ی مومین» چیزی نمانده بود که ستاره دنباله‌داری دره‌ی مومین را نابود کند. (البته برخی از منتقدین این داستان را تمثیلی از سلاح هسته‌ای می‌دانند.) داستان «مومین ترول فنلاندی تبار» درباره‌ی ماجراهایی است که بعد از کشف یک کلاه شعبده‌بازی پیش می‌آید. «خاطرات مومین پایا» داستان ماجراجویی‌های مومین پایا در جوانی است که با بی‌قیدی، سبک زندگی نامه‌نویسی را به سخره می‌گیرد. البته این قصه یک نام دیگر هم دارد «قهرمان بازی‌های مومین پایا» و بالاخره در «خُل بازی تابستانی مومین» دنیای تئاتر را دست می‌اندازد. قصه از این قرار است که مومین‌ها یک سن تئاتر خالی را پیدا کرده و ملودرامای شش رگی بر طمطراق مومین پایا را به اجرا درمی‌آورند.

داستانهای اولیه یانسن سرگرم کننده بوده و خیلی جدی نبودند. اما بعدها شروع کرد به تمرکز روانشناختی روی شخصیت‌های آثارش.

مومین‌ها یک خانواده‌ی سه نفره بودند: مومین پایا، مومین ماما و پسری به نام مومین ترول. اما این پسر از لحاظ روانشناختی و شخصیتی ویژگی دخترها و پسرها را با هم داشت. در واقع جنسیت او خیلی اهمیت نداشت مثل شخصیت خود تو. شخصیت‌های دیگر داستان که یکی یکی وارد قصه می‌شدند: همولن‌ها، استورک‌ها، استیف، اسنافکین، هاتی فاتنرها، گروک، ٲینگامی و باب بودند که یا به خانواده دعوت شده و پذیرفته می‌شدند یا خود را به خانواده می‌قبولاندند. همه‌ی قصه‌ها در دره‌ی خیالی مومین اتفاق افتاده است. جایی که خانواده‌ی مومین در پایان داستان «مومین‌ها و سیل عظیم» در خانه‌ی مومین زندگی می‌کنند.

شخصیتهای داستانها همگی الهام گرفته از افراد حقیقی بوده و پیام‌های اخلاقی زیادی دارند. مومینها در بلهوسی‌ها و گفته‌هایشان به چیزهایی اشاره می‌کنند که ما را به تعمق درباره‌ی زندگی و دنیا وامی‌دارد.

همان‌طور که گفتیم مومین ترول و البته «مای کوچولو»^۱ از لحاظ روحی برگرفته از شخصیت خود تئو است. شخصیت خط‌خطی در «نیمه‌ی زمستان در سرزمین مومین» الهام گرفته از شخصیت دوست و همراه همیشگی‌اش گرافیتی به نام تولیکی پیتلا^۲ بود. به‌طور کلی، مومین‌ها شباهت عجیبی به خانواده یانسن دارند. آن‌ها کولی بودند، در دامن طبیعت زندگی می‌کردند، اهل تساهل با خصوصیات دیگر موجودات و عاشق دست‌بخت مومین ماما بودند.

همولن همیشه رسمی، هانی فاترهای عجیب و غریب، جمعیتی تهدید کننده که قاطعانه حرکت می‌کنند. گروک، موجودی تپه شکل، تاریک با چشمانی خیره به عنوان اندوه متحرک اسکاندیناوی‌ها ظاهر می‌شود. هر چه را او لمس می‌کند می‌میرد و هر جا که می‌نشیند یخ می‌زند. اسنافکین درباره آزادی می‌گوید: اگر کسی هواخواه دیگری شود هرگز نمی‌تواند تماماً آزاد باشد. و مای کوچولو درباره مالکیت می‌گوید: مالکیت یعنی نگرانی و چمدانهایی که مجبوری به تنهایی بکشی.

یانسن در میان آثار متعددش به خاطر خلق مومینها، به عنوان نویسنده‌ی داستانهایی برای کودکان معروف شد. آن‌ها خانواده‌ای از ترول‌ها بودند: سفید، گرد و شمالو، با دماغ‌هایی بزرگ که آن‌ها را کما بیش شبیه اسبهای آبی می‌کند.

1 - Little My

2 - Tuvlikki Pictila

شکل مومین ترول اولین بار در کارتونهای سیاسی یانسن جایی که به عنوان امضای نویسنده کنار نامش مهر می‌شد، ظاهر شد. این مومین اولیه، بعدها اسنورک شد، شخصیتی لاغر اندام و بدریخت با دماغی دراز و باریک و دمی شیطانی. به گفته‌ی خود یانسن او مومینها را در جوانی طراحی کرد. توو نام مومین را مدیون دایی اینرش^۱ است. در روزگاری که توو در استکهلم تحصیلاتش را ادامه می‌داد دایی‌اش تلاش می‌کرد او را با گفتن این جمله که «مومین ترولی در کمد آشپزخانه زندگی می‌کند و پشت گردن مردم را فوت می‌کند.» از دزدی کردن از آشپزخانه منع کند.

توو پس از نگارش «دره‌ی مومین در پاییز» دیگر درباره مومینها نوشت و دست به نگارش برای بزرگترها زد. کتاب تابستان مشهورترین اثرش در باب ادبیات بزرگسالان است. اثری فریبنده و توصیفی زیرکانه و ساده از اقامت تابستانی دخترکی جوان و مادر بزرگش در جزیره. بالاخره این که وجود ۱۰۰۰ اثر از مومینها در موزه‌ی تمپر^۲، ضرب سکه‌ی ده یورویی با نام و تصویر توو یانسن، ساخت اپرای مومینی و ده‌ها سی‌دی و کاست و کارتون و فیلمهای تلویزیونی درباره‌ی مومینها همگی گواه این است که توو و مخلوقات جذابش تا چه اندازه در دل بچه‌ها و بزرگترهایشان جا باز کرده است.

خالق سرزمین مومین در ۲۷ ژوئن ۲۰۰۱ در سن ۸۶ سالگی زندگی را وداع گفت.